

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13692

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): πρώτη, τέταρτη, Βούλγαροι, Νορμανδοί, Λατίνοι, Βενετία, Κωνσταντινούπολη, Γένουα.

Στα τέλη του 12ου αι. η πολιτική ατμόσφαιρα στην Κωνσταντινούπολη ήταν βαριά. Το Βυζάντιο είχε απειληθεί σοβαρά από τους _____ και οι σχέσεις με τη Δυτική Ευρώπη ήταν οξυμένες. Μέσα σε αυτό το κλίμα εκδηλώθηκε η _____ Σταυροφορία. Σύμφωνα με τη σύμβαση που υπογράφηκε τον Απρίλιο του 1201, η _____ ανέλαβε, έναντι αμοιβής, να μεταφέρει με το στόλο της στην Ανατολή τα στρατεύματα των σταυροφόρων. Τον Ιούνιο του 1203 οι Σταυροφόροι έφθασαν μπροστά στα τείχη της _____ και έμειναν εκεί για να διαχειμάσουν. Η αντιπαράθεση με τον πληθυσμό οξύνθηκε εξαιτίας της αλαζονικής συμπεριφοράς των _____ οι οποίοι επέβαλαν και βαρύτατη φορολογία.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Οθωμανοί , Βοσπόρου, Ρούμελη-Χισάρ, Μωάμεθ Β΄, Κωνσταντίνος ΙΑ΄

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
2. Πτώση της Βασιλλης
3. Εκχριστιανισμός των Ρώσων
4. Εφεύρεση της τυπογραφίας
5. Ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η΄

(μονάδες 5)

Απάντηση: **1.** Εκχριστιανισμός των Ρώσων (957, επίσημα τέλη του 10ου αι.), **2.** Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), **3.** Ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η΄ (1261), **4.** Εφεύρεση της τυπογραφίας (1450), **5.** Πτώση της Βασιλλης (1789).

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: Θέματα, Κοινωνικό Συμβόλαιο (Τζον Λοκ)

(μονάδες 8+7=15)

Θέματα: Τα θέματα αρχικά ήταν στρατιωτικές μονάδες, μετακινούμενες ανά την επικράτεια. Όταν οι μονάδες αυτές απέκτησαν μόνιμη εγκατάσταση, θέματα ονομάστηκαν οι περιοχές εγκατάστασής τους, οι οποίες εξελίχθηκαν σε διοικητικές περιφέρειες. Την ανώτατη στρατιωτική και πολιτική εξουσία του θέματος ασκούσε ο στρατηγός. Τα πρώτα θέματα οργανώθηκαν στη Μ. Ασία γύρω στα μέσα του 7ου αιώνα. Αργότερα ο θεσμός αυτός, που επρόκειτο να αποτελέσει τη βάση της οργάνωσης του Μεσοβυζαντινού Κράτους, επεκτάθηκε και στη Βαλκανική Χερσόνησο. *(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 15 του σχολικού βιβλίου)*

Κοινωνικό Συμβόλαιο (Τζον Λοκ): Ο Τζον Λοκ (1623-1704) αποτελεί έναν από τους σπουδαιότερους προδρόμους του Διαφωτισμού. Ο Λοκ διατύπωσε την αρχή του κοινωνικού συμβολαίου, ότι δηλαδή οι κυβερνήσεις συγκροτούνται βάσει συμφωνίας με τον λαό. Η παραβίαση της συμφωνίας αυτής εκ μέρους των κυβερνώντων παρέχει αυτόματα στον λαό το δικαίωμα της αντίστασης και της επανάστασης. *(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 163 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Ποια ήταν η οικονομική πολιτική του Αλέξιου Α΄ Κομνηνού και ποιες ήταν οι συνέπειές της;

(μονάδες 12)

Η οικονομική πολιτική του Αλέξιου ήταν κερδοσκοπική: αντί να επιδιώξει τη νομισματική σταθερότητα, ο αυτοκράτορας εκμεταλλεύτηκε τη συνεχή υποτίμηση του νομίσματος λόγω της νόθευσής του και, απαιτώντας να του καταβάλλονται οι φόροι σε νομίσματα πλήρους αξίας, ουσιαστικά αύξανε διαρκώς τους φόρους,

Επί πλέον οι φορολογούμενοι επιβαρύνθηκαν με υποχρεωτική προσφορά εργασίας σε έργα οδοποιίας, σε κατασκευές γεφυρών κ.ά. Η φορολογική πολιτική και κυρίως η απληστία ορισμένων ιδιωτών, στους οποίους το κράτος ανέθετε την είσπραξη των φόρων, επιδείνωνε ακόμη περισσότερο τη θέση του λαού και ιδίως των αγροτών. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 55 του σχολικού βιβλίου)*

2.β Να εξηγήσετε ποια ήταν η συμβολή των λεξικών στη διάδοση των ιδεών του Διαφωτισμού

(μονάδες 13)

Η ιδεολογία του Διαφωτισμού προωθήθηκε αποτελεσματικότερα μέσα από τον μετασχηματισμό του λεξιλογίου και τη διαφοροποίηση της σημασίας ορισμένων

λέξεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι έννοιες όπως *εξουσία, κράτος, κοινωνία, μεσαία τάξη, φύση, ευτυχία, αρετή, πρόοδος, τεχνική*, εμφανίζονται στο καθημερινό λεξιλόγιο των ευρωπαϊκών γλωσσών γύρω στον 18ο αι.

Βέβαια, δεν δίνουν όλοι οι εκπρόσωποι του Διαφωτισμού σ' αυτές τις έννοιες το ίδιο περιεχόμενο, υπάρχουν όμως πολλά πεδία στα οποία αποκαλύπτεται το κοινό πνεύμα του αιώνα. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια επανάσταση του λεξιλογίου αντίστοιχη με εκείνη των ιδεών.

Στον τομέα αυτό η συμβολή των **λεξικών** (όπως το *Φιλοσοφικό Λεξικό του Βολταίρου*) της εποχής και ιδίως της *Εγκυκλοπαίδειας*, που περιγράφεται ως *Συστηματικό Λεξικό των Επιστημών, των Τεχνών και των Επαγγελματιών* και εκδόθηκε (1751-1772) από μια ομάδα διαφωτιστών με επικεφαλής τον Ντιντερό (1713-1784), υπήρξε αποφασιστική. (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 165-166 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική